

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

“ผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและประสิทธิผลของธุรกิจSMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

The Effect of Usefulness of Financial Reporting on Ability to Access External source of Capital and Effectiveness of Registered SMEs in Bangkok and Suburban Areas

โดย

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี
อาจารย์ประจำคณะการบัญชี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายงานผลการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(ก)

โครงการวิจัย: เรื่อง “ผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และประสิทธิผลของธุรกิจSMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

ผู้วิจัย: อาจารย์เพ็ญธิดา พงษ์ธานี

เดือนและปีที่วิจัยเสร็จ: พฤษภาคม 2554

บทคัดย่อ

242245

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและประสิทธิผลของธุรกิจSMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาเกิดจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของธุรกิจSMEs ประกอบด้วย การวัดสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ การวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ การวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ การวัดความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจ และการใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติเพื่อการบริหารงาน เป็นตัวแปรอิสระและเป็นตัวกำหนดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและประสิทธิผลของธุรกิจSMEs

โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจSMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 1,000 ราย และได้รับแบบสอบถามกลับ จำนวน 398 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.80

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของธุรกิจSMEs ในด้านการวัดสภาพคล่องทางการเงินของธุรกิจ การวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ การวัดความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจ และการใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติเพื่อการบริหารงาน ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจ SMEs และ2) การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของธุรกิจSMEs ในด้านการใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติเพื่อการบริหารงาน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของธุรกิจ SMEs และ 3) ลักษณะเชิงโครงสร้างของธุรกิจSMEs ในด้านระยะเวลาในการดำเนินงาน การดำเนินงานกับต่างประเทศ การจัดทำแผนธุรกิจ และการจัดทำแผนการตลาดต่างกัน การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่างกัน

คำสำคัญ รายงานทางการเงิน , การเข้าถึงแหล่งเงินทุน , SMEs

Abstract**242245**

The purpose of this research is to study the effect of usefulness of financial reporting on ability to access external source of capital and performance of registered SMEs in Bangkok and suburban areas. The factors identified usefulness of financial reporting from literature are consist of measurement of liquidity ratio, profitability ratio, activity ratio, leverage ratio, and utilization of financial reporting in practice. Moreover are independent factor but ability to access external funds and performance of SMEs are dependent factor.

This research used survey questionnaire which was sent to the owner's of registered SMEs in Bangkok and suburban areas. One thousand surveys were sent out to potential respondents to participate in this research, from which 398 surveys were returned. Thus, the response rate is equal to 39.8%.

The findings in this research are 1) The liquidity ratio, profitability ratio, leverage ratio, and utilization of financial reporting in practice, positively affect access external funds of registered SMEs in Bangkok and suburban areas, 2) The utilization of financial reporting in practice, positively affect to performance of registered SMEs in Bangkok and suburban areas, and 3) The usefulness of financial reporting of registered SMEs in Bangkok and suburban areas are different depending on the period operation of SMEs' business, the business relationship with other countries, the preparation of business planning, and the preparation of marketing planning.

Keywords : financial reporting, to access external source of capital, small and medium enterprises (SMEs),

(ค)

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และประสิทธิผลของธุรกิจSMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลรวมถึงผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้ ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ	อธิการบดี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์วัลย์ สัตยรักษ์วิทย์	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
3. ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร	ที่ปรึกษาอธิการบดีฝ่ายวิจัย และวิทยบริการ
5. ดร.ปรีเปรม นนทสิทธิ์	รองอธิการบดีฝ่ายแผนงานและ พัฒนาองค์กร
6. ผศ.อัมพร เทียงตระกูล	คณบดีคณะการบัญชี
7. เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	
8. อาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการบัญชีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	

เพ็ญธิดา พงษ์ธานี

พฤษภาคม 2554

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญเรื่อง	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามคำศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย	6
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 โครงสร้างและความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	7
2.2 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	13
2.3 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
3.2 วิธีเลือกตัวอย่าง	34
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
3.4 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม	35
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 โครงสร้างของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์	41
4.2 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	55
4.2.1 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดสภาพคล่องทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	57
4.2.2 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดความสามารถในการทำกำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	59
4.2.3 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	61
4.2.4 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดความสามารถในการชำระหนี้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	63
4.2.5 การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินในทางปฏิบัติเพื่อการบริหารงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	65
4.3 ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	67
4.4 ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	70
4.5 การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของปัจจัยที่ใช้วัดค่าตัวแปร	73
4.6 ผลการทดสอบสมมติฐาน	78
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. Printout Factor Analysis	
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	
ภาคผนวก ค. ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1.1	ลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543	8
ตารางที่ 2.1.2	รูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	8
ตารางที่ 2.1.3	โครงสร้าง และความสำคัญของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไทยในปี 2552	11
ตารางที่ 2.2.1	ธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลและต้องจัดทำรายงานทางการเงินตามกฎหมาย บัญชี	27
ตารางที่ 4.1.1	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	42
ตารางที่ 4.1.2	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามรูปแบบและ ประเภทธุรกิจ	43
ตารางที่ 4.1.3	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามระยะเวลาการดำเนินงานและประเภทธุรกิจ	45
ตารางที่ 4.1.4	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามการดำเนินงานกับธุรกิจต่างประเทศและประเภทธุรกิจ	46
ตารางที่ 4.1.5	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามการจัดทำแผนธุรกิจและประเภทของธุรกิจ	47
ตารางที่ 4.1.6	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามการจัดทำแผนการตลาดและประเภทของธุรกิจ	48
ตารางที่ 4.1.7	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามการจัดทำบัญชีและ ประเภทของธุรกิจ	49
ตารางที่ 4.1.8	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตาม แหล่งเงินทุนในการเริ่มดำเนินการครั้งแรกและประเภทของธุรกิจ	51
ตารางที่ 4.1.9	ร้อยละของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตาม ความต้องการกู้เงินจากสถาบันการเงินและประเภทธุรกิจ	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	56
ตารางที่ 4.2.1	แสดงค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดสภาพคล่องทางการเงิน(Liquidity ratio) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	58
ตารางที่ 4.2.2	แสดงค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratio) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	60
ตารางที่ 4.2.3	แสดงค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity ratio) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	62
ตารางที่ 4.2.4	แสดงค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อวัดความสามารถในการชำระหนี้(Leverage ratio) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	64
ตารางที่ 4.2.5	แสดงค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินในทางปฏิบัติเพื่อการบริหารงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	66
ตารางที่ 4.3.1	แสดงค่าเฉลี่ยความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอก (Ability to access external source of capital) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	69
ตารางที่ 4.4.1	แสดงค่าเฉลี่ยประสิทธิผลในกาดำเนินงาน (Effectiveness) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	72
ตารางที่ 4.5.1	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	74
ตารางที่ 4.5.2	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	76
ตารางที่ 4.5.3	ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ของตัวแปรประสิทธิผล ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.6.1	การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงิน กับความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	80
ตารางที่ 4.6.2	การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน(Multiple Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงิน กับความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	82
ตารางที่ 4.6.3	การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงิน กับ ประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	84
ตารางที่ 4.6.4	การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงิน กับประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	86
ตารางที่ 4.6.5	การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามประเภทของธุรกิจ	88
ตารางที่ 4.6.6	การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามรูปแบบของธุรกิจ	90
ตารางที่ 4.6.7	การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงิน ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ	93
ตารางที่ 4.6.8	การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามการดำเนินงานกับธุรกิจต่างประเทศ	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.6.9	98
การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามการจัดทำแผนธุรกิจ	
ตารางที่ 4.6.10	100
การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามการจัดทำแผนการตลาด	
ตารางที่ 4.6.11	102
การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามการจัดทำบัญชี	
ตารางที่ 4.6.12	103
แสดงภาพรวมผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1.3 โครงสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล	12